

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars secunda, hoc est:
Solida, ad discendam & exercendam, ex evangeliis tam
dominicalibus quam festivalibus Christi & sui-ipsius
notitiam, informatio**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

De secundo

[urn:nbn:de:bsz:31-126164](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126164)

per cubile suum, ut ea luce matutinâ perficiat, Mich. 2. v. 1.

Si prosperam ei fortunam Deus largiatur, vix ex viginti unus est, qui ei ex animo gratuletur, nemo non est, quin malit sibi melius esse quàm alteri, Omnes quæ sua sunt, quærunt, Phil. 2. v. 21.

Quodsi verò rete rumpitur, & benedictio Dei evanescere videtur, itidem nemo est, qui ei ex animo condoleat, potius voluptatem capiunt ex proximi incommodis, dicentes: Euge, euge, viderunt oculi nostri, Psal. 35. v. 21. non est enim veritas, & non est misericordia, & non est scientia Dei in terrâ, Os. 4. v. 1. Sed vir fratrem suum decipit. Jer. 9. v. 5. 6.

Regiones quidem inveniuntur, ex quibus lupi exulant, sicut in Britannia, & insula in quibus animalia non inveniuntur venenata, ut de Creta historia memorant: at in toto orbe locus nullus est, in quo invidia non regnet, contemplatus sum omnes labores &c. Eccl. 4. v. 4.

Sed *vitium est turpissimum*, quod omnes Christiani cane & angue pejus fugere debent. Invidus enim sibi ipsi nocumento est, *primò ratione corporis*, juxta Flaccum:

Invidus alterius marcescit rebus opimis. Velut enim ærugo ferrum consumit: sic putredo ossium, invidia, Prov. 14. v. 30. *De inderatione anime*, quam hoc ipso præcipit in barathrum æternæ condemnationis. Inimicitia enim, invidia, æmulationes, iræ, rixæ sunt opera carnis, qui talia agunt, regnum Dei non hæreditabunt, Gal. 5. v. 20.

De Secundo.

Transibimus nunc ad alteram partem, *χρησις οὐρακίας* sive *notitiam Christi*, contemplaturi. Hic nobis considerandus proponitur:

I. *Tanquam bonus concionator.*

1. *Ratione sedulitatis*, quâvis enim occasione fideliter munus suum exantlat, ubicunque homines sese offerunt, qui verbum audiant, non cessat idem prædicare. Hic navi pro suggestu usus, egregiam concionem ex illa ad populum habuit. Sic semper diligens fuit in opere, ad quod in mundum missus erat.

Hoc olim præcipuum Episcoporum officium fuit, idè Paulus ad Timotheum, quem *Episcopum in Cretâ constituerat*, scribit: Prædica verbum: insta opportunè, importunè, argue, increpa, exhortare in omni longanimitate & doctrinâ. 2. Tim. c. 4. v. 2.

Quod etiam in primitivâ ecclesiâ fideliter obierunt, sicut de Ludovico, Episcopo Tolosæ, qui Caroli Regis Gallia filius fuit, historia referunt, quod ecclesiæ ibidem præfuerit, verbo & exemplo:

Sed quid hodie Pontifex cum Episcopis & Cardinalibus suis facit?

2. *Ratione veritatis*, non enim prædicavit inventa hominum: sed verbum Dei, ut textus judicat.

Pharisæi & Scribæ etiam concionabantur: sed pleræque conciones eorum cotendebant, ut traditiones seniorum servarentur, & decimarentur, mentha & anethum, & cuminum, relinquebant autem, quæ graviora erant legis, iudicium & misericordiam & fidem, Matth. 23. v. 23.

Idem adhuc hodie facere tenentur ministri ecclesiæ, ut omnia ex scripturis probent, & in lege testamenti Domini gloriantur, Sir. 39. v. 11. Ad legem & testimonium, Esa. 8. v. 19. 20.

3. *Ratione brevitatis*, & cessavit loqui, textus ait, nempè cum pensum suum ab-

solvisset, & quod auditoribus utile erat, protulisset.

Sic & ecclesie ministri brevitati studere debent. Hoc consilium B. Lutherus Mathesio, cum junior esset, & eundem consuleret, suppeditavit: Si vides, Auditores in maxima devotione esse, finem impone concioni: sic eo libentius redibunt. Neque enim artis est, longas conciones habere: sed hoc artis est, paucis multa comprehendere, & ita proferre, ut Auditores retinere queant, & ad usum suum adhibere. Omnia ad ædificationem fiunt. I. Cor. 14. v. 26.

II. *Tanquam piscium Dominator.* Hic enim audimus, quod, dum Petro largam piscium capturam largiri vult, pisces gregatim, ad ejus mandatum, rete intrare cogantur.

Hoc præclarum, divinæ Majestatis, omnipotentis & gloriæ ^{incommensurabile} est, quæ ipsi per unionem personalem, & hanc secutam exaltationem ad dexteram Dei Patris, etiam quoad humanam naturam comunicata est. Omnia subjecisti sub pedibus ejus, Psal. 8. v. 8. 9.

Idem sapius probavit. Motu magno in mari facto, imperavit ventis & mari, & facta est tranquillitas magna, Matth. cap. 8. v. 26. 27.

Aliâ vice super mare ambulavit, & Petro quoque potestatem hanc dedit, Matth. 14. vers. 20.

Cum pecuniâ destitueretur, & didrachmam solvere deberet, Petrum jussit piscem capere, in cujus ore inventa est statera. Matth. 17. v. 27.

Quam facile post resurrectionem discipulis suis, qui piscatum iverant, multitudinem piscium procurare potuit: Mittite, dicebat, in dexteram navigii rete; & inve-

nietis. Quod cum fecissent, ceperunt centum quinquaginta tres. Joh. 21. v. 6. 11.

Ecce, Dominum potentissimum! Cujus manum pater cœlestis in mari posuit, & in fluminibus dexteram ejus, Psal. 89. v. 26. Ergò hinc colligimus, quod verus Deus & Dei filius sit. Sicut enim Dominus Balanæ dixit, & evomuit Jonam in aridum, Jon. 2. v. 11. Sic & Christus mari obsequium imperavit. Hoc non hominis, sed Dei opus est, qui omnia, quæcunque vult, facit, in cœlo & in terrâ, in mari, & in omnibus abyssis. Psal. 135. v. 6.

Quod si itaque Creaturæ irrationales ad eò promptè Christo obsequuntur: nos qui ratione præditi sumus, multò magis verbo ejusdem obedientiam præstemus. Nisi hoc fecerimus, creaturæ irrationales nos aliquando in judicio accusabunt, & damnabunt. Cui enim multum datum est, multum quæretur ab eo, Luc. 12. v. 48.

III. *Tanquam meticuloforum Consolator.* Cum enim Petrus super rarâ piscaturâ hæc consternatus, & peccatorum suorum recordatus, genibus Christi advolveretur, inquit: Exi à me, quia homo peccator sum, Domine: non abjicit eum Christus, neque exit ab eo: sed potius ait: ne metuas. q. d. peccata tua tibi remissa sunt, non morieris, sed potius columna ecclesie futurus es in regno meo. Sicut in præsentia locupletem piscium capturam fecisti ad verbum meum: sic in posterum reti Evangelii homines plurimos ad regnum cœlorum capies, ut illi à viâ errorum conversi, ad vitam æternam conferrentur.

Petrus non rectè fecit, quod cum à se exire jussisset, quem potius ad se vocare, & ut maneret secum, invitare debuisset: pro-

propterea hanc in parte imitatores ejus esse non debemus; aliquid humani passus est: potius quotidie suspiremus: Veni ad me Domine Jesu! qui venisti querere, & saluum facere, quod perierat, Luc. 19. v. 10. Veni ad me, qui in mundum missus es, non ut judices mundum, sed ut salvetur mundus per te, Joh. 3. v. 17.

Si hunc Dominum tecum habes, simul quoque cum eo habes justitiam, quæ Deo valet, 2. Corinth. 5. vers. ult. habes eum, qui Advocatus tuus est apud Deum, 1. Joh. cap. 2. v. 1. Habes eum, quem Pater cælestis proposuit propitiatorium per fidem in sanguine ipsius, Rom. 3. v. 25. imò eum, cui omnes Prophetæ testimonium perhibent, remissionem peccatorum accipere &c. Act. 10. v. 43.

Ideirco animosus esse poteris in omnibus calamitatibus; non te deseret, neque derelinquet, Hebr. 13. vers. 5. Ne timeas, Esa. 41. vers. 10. Hoc tantum solatium est,

quo in vitâ & morte nos sustentare valeamus, cum Davide dicentes; Dominus mihi adjutor, non timebo, Ps. 118. vers. 6. Et cum Paulo: Si Deus pro nobis, quis contra nos, Rom. 8. v. 31. In vitâ æternâ demùm nos consolabitur ut mater, Es. 66. vers. 13. & post vitâ hujus miserias exantlatas, exhilarabit, suscipiens nos in habitationem pacis, Esa. 32. v. 18. ubi omnia, quæ propter nomen Christi deseruimus, centuplo recuperabimus, Matth. 19. v. 29. sequentes agnum quoquo ierit, Apoc. 14. v. 4. in tantâ lætitiâ & gloriâ, quam in his terris oculus non vidit, auris non audivit, nec in cor hominis ascendit, 1. Cor. c. 2. v. 9.

Quam nobis omnibus largiri dignetur, cælestis Pater, per filium suum Jesum Christum, Dominum & Servatorem nostrum Jesum Christum,
Amen.

Dominica VI. post Trinitatis.

Evangelium, Matth. 5. v. 20. — 26.

EXORDIUM.

DE Melchisedec nobis constat, quod non modò Rex Salem: sed & Sacerdos Dei altissimi fuerit; cui Abraham de omnibus decimas dedit. Gen. 14. v. 18.

Hic Melchisedec *typus Christi* est: sicut non modò, Psal. 110. v. 4. sed & Epistola ad Hebræos ei applicat, c. 7. v. 3.

1. *Ratione nominis.* Melchisedec enim interpretativè est *Rex justitia*: hoc optimè Christo convenit, qui non modò ex se, & per se est Sanctus sanctorum, Dan. 9. 24.

& justus Dei servus, Es. 53. 11. sed meritis quoq; nobis est justitiam, quæ coram Deo valet, propterea vocatur Jehova zidkenu, Dominus justitia nostra, Jer. 23. v. 6. est enim finis legis, ad justitiam omni credenti, Rom. 10. v. 4.

2. *Ratione generis.* Melchisedec sic describitur, quod fuerit sine patre, sine matre, & sine genealogiâ. Non quasi *αὐτὸς ὁ θεὸς* & *αὐτοθεὸς* fuerit: sed quia parentes ejus in scripturis non exprimuntur: De Christo autem potiori jure affirmari potest, quod verè